

ΘΑ ΥΠΑΡΞΟΥΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ BREXIT ΣΤΟΥΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ ΓΙΑΤΡΟΥΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΕ, ΣΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗΣ;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

Μεταξύ των πολιτικών, κοινωνικών και οικονομικών μεταβολών που αναμένονται με την απομάκρυνση ενός κράτους από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως συνέβη με την πρόσφατη απόφαση των Βρετανών για έξοδο τους από την ΕΕ (BREXIT), στις παραμέτρους των επιπτώσεων ασφαλώς συγκαταλέγονται και τα εργασιακά θέματα των ιατρών από χώρες της ΕΕ που εργάζονται εκεί, η νέα μορφή που θα πάρει η παροχή υπηρεσιών υγείας αλλά και θέματα που σχετίζονται με τις ιατρικές συσκευές και τα μηχανήματα, ιδιαίτερα της ιατρικής απεικόνισης, που έχουν καταστεί αναπόσπαστο μέρος της καθημερινής ιατρικής πράξης. Το θέμα έχει πολλαπλό ενδιαφέρον για την Ελληνική ιατρική κοινότητα που εργάζεται στην Αγγλία, αλλά και για τους υπολοίπους που συνεχίζουμε να εργαζόμαστε στην πατρίδα μας, και αποφύγαμε (οριστικά;) μια παρόμοια με το BREXIT κατάσταση.

Τα κίνητρα για τη δημοσίευση αυτού του άρθρου στάθηκαν η πρόσφατη ανακοίνωση του Βασιλικού Κολλεγίου Ακτινολογίας (RCR) της Αγγλίας και η δημοσίευση ενός ενδιαφέροντος άρθρου από τον Stephen Holloway ειδικό επί της βιοιατρικής τεχνολογίας στο Northampton, U.K.

Σύμφωνα με το RCR παρέχεται η διαβεβαίωση στους ιατρούς των χωρών μελών της ΕΕ που εργάζονται στην Αγγλία, ότι θα εξακολουθούν να είναι ευπρόσδεκτοι, χρήσιμοι και αναπόσπαστο τμήμα της ιατρικής κοινότητας και καλούν όλα τα μέλη της να σπηρίξουν κάθε νεοεισερχόμενο. Στην ίδια ανακοίνωση αναγνωρίζεται επίσης η σοβαύσα διάχυτη αβεβαιότητα και οι επιφυλάξεις που διατυπώνονται μετά το αποτέλεσμα, χωρίς όμως να καθιστά ξεκάθαρο το τι θα γίνει στο μέλλον με την επιλογή ακτινολόγων από τις χώρες της ΕΕ.

Ως προς το δεύτερο σέλος του προβληματισμού, και εδώ επικρατεί η αβεβαιότητα για τις

επιπτώσεις μετά το BREXIT στο υπάρχον σύστημα υγείας καθώς και στην αγορά των μηχανημάτων και συσκευών ιατρικής απεικόνισης. Η συνθετότητα και η άνευ τέλους ενδεχόμενες επιπτώσεις από την επήρεια της εξωτερικής αγοράς, δημιουργούν συνθήκες που προσομοιάζουν με «τέλεια καταιγίδα», που μπορεί να απορρυθμίσει κάθε ειδικό εκτιμητή που ασχολείται με το αντικείμενο της πρόβλεψης των εξελίξεων στον τομέα της απεικόνισης.

Από τις μετριοπαθέστερες προβλέψεις, προκύπτει ότι τον πρώτο καιρό δεν θα αλλάξουν πολύ τα πράγματα. Το εθνικό σύστημα υγείας θα συνεχίσει να παρέχει τις υπηρεσίες του στους ασφαλισμένους και οι συσκευές απεικόνισης θα συνεχίσουν να λειτουργούν. Όσο όμως θα προχωρούν οι διαδικασίες αυτονομίας σε εθνικό επίπεδο, οι μεταβολές θα γίνονται εντονότερες. Για παράδειγμα οι Αγγλικές θυγατρικές εταιρείες μεγάλων Ευρωπαϊκών οίκων παραγωγής και εμπορίας ιατρικών συσκευών απεικόνισης, θα εμπλακούν στις διαδικασίες εφαρμογής νέων ρυθμιστικών διατάξεων και κανονισμών εισαγωγών που θα έχουν ως φυσικό επακόλουθο την επιβράδυνση των παραγγελιών νέων μηχανημάτων και ανταλλακτικών. Όλοι οι γενικοί κανονισμοί που ισχύουν για τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από τις τεχνικές προδιαγραφές μέχρι τους κανονισμούς ασφαλείας ασθενών, θα πρέπει να αναθεωρηθούν και να προσαρμοστούν ή επαναδιατυπωθούν σύμφωνα με την ισχύουσα Αγγλική νομοθεσία.

Σοβαρότερες επιπτώσεις θα δημιουργηθούν στο Εθνικό σύστημα Υγείας (NHS), με μεγάλες περικοπές τόσο στο προσωπικό (αναφέρεται ότι περίπου 100.000 Ευρωπαίοι εργάζονται στο NHS, όσο και στην προμήθεια συσκευών και μηχανημάτων. Τα συμβόλαια προμήθειας και συντήρησης μηχανημάτων θα τεθούν σε αναστολή ή θα διακοπούν

οριστικά, με αποτέλεσμα να επιμκυνθεί ο χρόνος «ζωής» των ήδη εγκατεστημένων μηχανημάτων με κίνδυνο τις συχνότερες βλάβες η ακόμη και την διακοπή λειτουργία τους, ενώ η αντικατάστασή τους θα παραταθεί λόγω των νέων διαδικασιών προκήρυξης διαγωνισμών προμήθειας. Οι ιατρικές συσκευές και τα μηχανήματα, οι οδηγίες ασφαλείας των ασθενών, οι κανονισμοί που διέπουν την ασφάλεια των ασθενών θα χρειαστούν ολική αναθεώρηση και αποκέντρωση.

Επιπρόσθετα η μέχρι σήμερα συνεργασία της Βρετανικής ιατρικής κοινότητας με την Πανευρωπαϊκή σε θέματα κοινού ιατρικού ενδιαφέροντος θα διαταραχθεί, με τις Βρετανικές κατευθυντήριες οδηγίες και τους κανονισμούς να αποξενώνονται από τις κοινές Ευρωπαϊκές στρατηγικές. Επίσης η Αγγλία μπορεί να επιλέξει την ανεξάρτηση από τις πρωτοβουλίες της ΕΕ στον ιατρικό τομέα, όπως ο εναρμονισμός των ιατρικών δεδομένων και η «τροφοδότηση» με τα ιατρικά της δεδομένα στη μεγάλη Ευρωπαϊκή βάση δεδομένων για την ιατρική έρευνα. Η πιθανότητα για την δημιουργία ενός πανευρωπαϊκού συστήματος ανταλλαγής ιατρικών δεδομένων θα καθίσταται ολοένα και πιο απόμακρη.

Για τους ακτινολόγους αλλά και τις άλλες ιατρικές ειδικότητες τόσο στην Αγγλία όσο και στα άλλα κράτη –μέλη της ΕΕ, το τέλος μιας συνεργασίας σε ερευνητικό επίπεδο, σε ανταλλαγή δεδομένων και σε πρόσβαση στην τεχνολογία αιχμής, είναι ορατό. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Αγγλία λαμβάνει το μεγαλύτερο ποσοστό επιχορηγήσεων για επιστημονική έρευνα από την Ευρωπαϊκή Ένωση που ανέρχεται ετησίως στο πόσο των 11 εκατομμυρίων Ευρώ από το πρόγραμμα Horizon 2020 το οποίο αναμένεται να ελαττωθεί δραστικά η και να διακοπεί. Ως αποτέλεσμα κάθε καινοτομία και ανάπτυξη σε όλα τα επίπεδα της έρευνας στην Αγγλία θα επηρεαστούν σημαντικά, με ανάλογο αντίκτυπο και στο Ευρωπαϊκό κόσμο της επιστήμης.

Ενώ λοιπόν η διαφαινόμενη επικινδυνότητα του εγχειρήματος είναι υψηλή θα πρέπει να εξεταστεί μήπως προκύψουν ανταποδοτικά οφέλη για το κράτος που αποφασίζει την απομάκρυνσή του από την ΕΕ. Το μείζων επιχείρημα περί ελαχιστοποίησης η απουσίας επιπτώσεων είναι ότι όλα τα παραπάνω αποτελούν εικασία με εύλογα ερωτηματικά. Το Βρετανικό σύστημα υγείας έχει μακροχρόνια παράδοση στην εύρυθμη λειτουργία και ασφαλώς οι θεσμικοί ή κρατικοί λειτουργοί έχουν σχεδιάσει το Plan B.

Άλλωστε δεν πρέπει να διαφεύγει της προσοχής του αναγνώστη ότι η σύνδεση της Αγγλίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση είχε χαλαρούς δεσμούς. Από τα εκτεθέντα προκύπτει επίσης πόσο πολύ εσωτερικά συνδεδεμένο είναι το Βρετανικό σύστημα υγείας με την Ευρωπαϊκή αγορά υγείας και πόσο συνθέτη είναι αυτή η σχέση και πόσο μακριά μπορούν να φτάσουν οι επιπτώσεις, με την αβεβαιότητα να δημιουργεί ένα νέο status στον κόσμο της ιατρικής απεικόνισης.

Από την πλευρά των κατασκευαστών και προμηθευτών ιατρικών μηχανημάτων η αβεβαιότητα και οι κίνδυνοι θα ζυγίζονται πλέον με το καλύτερο σεβασμό και τα ανταγωνιστικά κέρδη. Από την πλευρά των ιατρών θα ακολουθήσει ίσως ο περιορισμός της ζήτησης που θα μπορούσε να έχει η αντίστοιχη με την απεικόνιση ιατρική ειδικότητα πχ. Ακτινολόγοι, Πυρηνικοί Ιατροί, Καρδιολόγοι ή άλλοι με εξειδίκευση στην απεικόνιση σε Νοσοκομεία και διαγνωστικά κέντρα με αποτέλεσμα η τον περιορισμό των θέσεων εργασίας η την στροφή προς άλλες ειδικότητες.

Συμπερασματικά επιχειρείται με βάση τα δυο δημοσιεύματα, μια ανάλυση εικονικής πραγματικότητας για τις πιθανές επιπτώσεις της αποδέσμευσης από το κοινό Ευρωπαϊκό σύστημα υγείας, του εθνικού συστήματος υγείας ενός κράτους που απομακρύνεται από την Ενωμένη Ευρώπη. Σε καμιά περίπτωση δεν θα πρέπει να θεωρηθεί ένα αρνητικό σχόλιο στη απόφαση των πολιτών του κράτους να αποφασίζουν για το μέλλον τους, ούτε επίσης μπορεί να λεχτεί ότι δεν υπάρχουν και τα θετικά σημεία που μπορούν να δημιουργήσουν ένα υγιή αντίλογο. Απλώς τα διαλαμβανόμενα θα συμβάλλουν στον προβληματισμό και θα δημιουργήσουν επιχειρήματα εάν χρειαστεί να ληφθούν παρόμοιες αποφάσεις όπως συνέβη με την περίπτωση του BREXIT.